

E-arved Eestis: mis kehtib juba täna ja mis saab tulevikus

Riigile müües on e-arve olnud ainuvõimalus aastaid ja 2025. aastast võib iga registreeritud ostja e-arvet nõuda. 2027. aasta kohustus on seevastu alles eelnõu. Praktikas veab e-arve lubadus sageli alt hoopis mujal.

ARTIKKEL 3. august 2026 · 4 min lugemist · uuendatud 11. august 2026

Kui teie ettevõtte müüb riigile, teate seda niigi: e-arve on olnud aastaid ainuvõimalus. Ülejäänud turul on pilt segasem. Osa teenusepakkujaid müüb 2027. aastat kui kivisse raiutud tähtaega, osa ettevõtjaid pole teemat veel puutunud. Paneme asjad paika: mis kehtib juba täna, mis on alles plaan ja miks e-arve lubadus praktikas sageli alt veab.

E-arve ei ole PDF

E-arve on struktureeritud, masinloetav XML-fail, mille sisu – müüja, ostja, read, summad, käibemaks – jõuab raamatupidamistarkvarasse automaatselt. PDF on pilt arvest: inimene loeb, aga tarkvara jaoks on see sama hea kui paberileht. Raamatupidamise seadus määratleb e-arve masintöödeldava algdokumendina, mis vastab Euroopa standardile EN 16931.

Mis kehtib juba täna

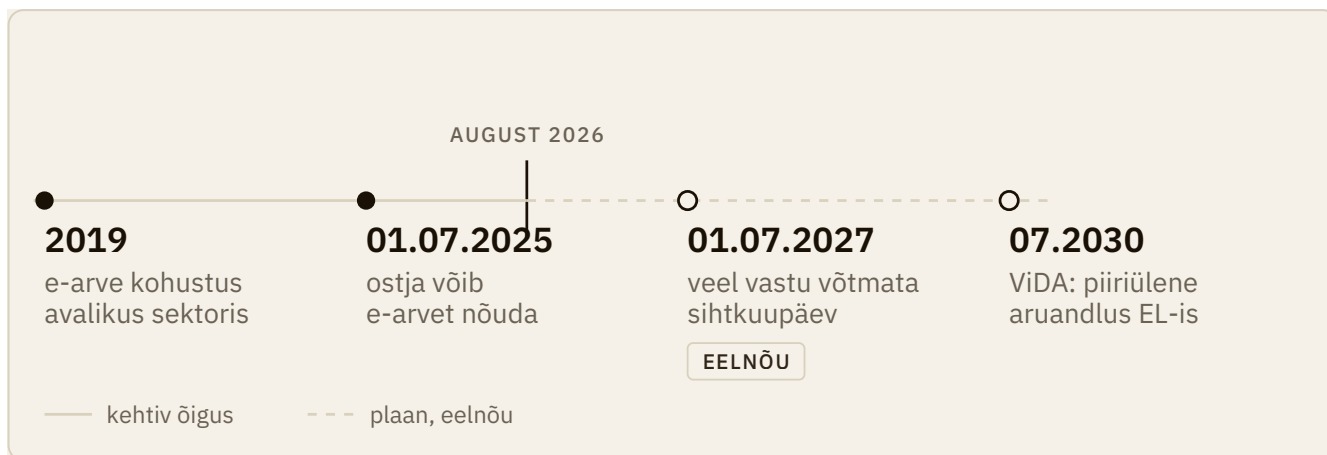
Kaks asja on juba kehtiv õigus, mitte tulevik.

Riigile müües on e-arve kohustuslik alates 2019. aastast. Kui teie klient on riigiasutus, omavalitsus või muu avaliku sektori üksus, esitate e-arve. Muud võimalust sisuliselt ei ole.

Alates 1. juulist 2025 võib e-arvet nõuda iga registreeritud ostja. Riigikogu 2024. aasta sügisel heaks kiidetud raamatupidamise seaduse muudatus asendas senise avaliku sektori kohustuse laiema põhimõttega: ostja valib. Iga ettevõtte, kes on end e-äriregistris e-arve vastuvõtjaks märkinud, võib müüjalt nõuda e-arvet. Kui teisiti pole kokku lepitud, tulebki talle vaikimisi e-arve saata.

Registreerimine on avatud kõigile ja seda saab teha ettevõtte ise, ilma operaatorita. Muudatuse väljakuulutamise ajal oli selliseid ettevõtteid umbes 15 000; kõik avaliku sektori üksused on vastuvõtjate seas nagunii. Sama muudatusega jäi Eesti oma e-arve standardist ilma tulevikuta: edaspidi toetab seadus ainult Euroopa standardit EN 16931.

Praktiline tagajärg väikeettevõttele: kui teie klient on vastuvõtjaks registreeritud, võib ta e-arvet nõuda juba täna. Ja vastupidi – registreerudes saate sama õiguse ise.

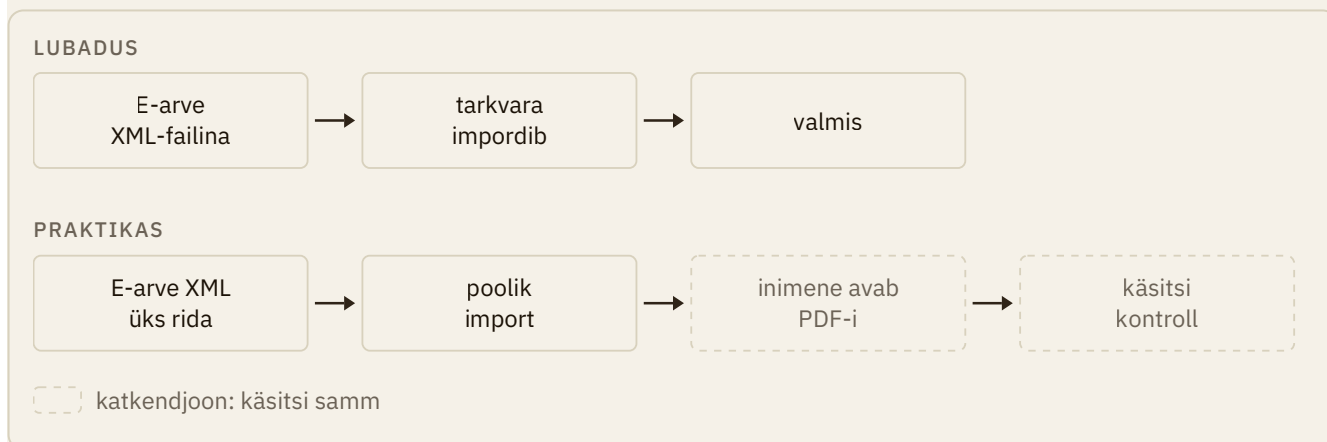

Kehtiv õigus (pidev joon) ja plaanid (katkendjoon) augusti 2026 seisuga.

Miks e-arve lubadus praktikas alt veab

Siin räägime oma kogemusest, mitte brošüürist.

Standard ütleb, millised väljad e-arvel olemas peavad olema, aga ei jõusta seda, kui sisukalt need täidetakse. Nii liigubki ringluses palju tehniliselt korrektseid, kuid sisutühje e-arveid: kogu arve on kokku surutud ühele reale, kirjeldused on napid, viitenumbrid ja detailid puuduvad. Vastuvõtja raamatupidaja avab siis ikkagi PDF-i, et aru saada, mille eest arve tegelikult on. Automaatse töötamise asemel on käes topeletöö: masin impordib poolikud andmed, inimene kontrollib kõrvalt.

Lubadus ja praktika. Struktuurne arve jõuab kohale, aga viimased sammud teeb ikka inimene.

See ei ole üksikjuhtum. Riigi enda tellitud uuring leidis juba 2021. aastal, et ka avalikus sektoris püsib e-arvete kõrval käsitsi sisestamine ja PDF-ide paralleelne menetlemine.

Rahandusministeerium avaldas 2024. aasta oktoobris e-arvete sisu juhendi. Seega kirjeldus, milline on korralik e-arve, on olemas. Jõustamist edastuskanalites aga ei ole: kanal võtab vastu ka miinimum-XML-i.

Mida sellega peale hakata? Kaks asja.

Ostjana tasub lepingus või tellimuses kokku leppida, millise sisuga arvet ootate. Vastuvõtja staatus annab teile nõudmiseks ka juriidilise aluse. Ja tasub pisteliselt vaadata, mida saabuvad XML-id tegelikult sisaldavad, mitte ainult seda, et need kohale jõuavad.

Müüjana vaadake korra oma tarkvara väljundit: kas teie e-arvel on read, kirjeldused ja viited olemas või läheb kliendile üherealine kogusumma? Sisutühi XML on teie kliendi jaoks lisatöö, mitte teenus. Enamasti ei ole see saatuse küsimus, vaid tarkvara seadistuse või liidestuse küsimus.

2027: plaan, mitte veel seadus

Nüüd tähtjast, mida turundustekstid armastavad. Rahandusministeerium valmistab ette käibemaksuseaduse muudatust, mille järgi muutuks e-arve käibemaksukohustuslaste vahel kohustuslikuks. Sihtkuupäevaks on nimetatud 1. juulit 2027. Augusti 2026 seisuga on see eelnõu, mitte vastu võetud seadus. Suund on selge ja ettevalmistust tasub alustada, kuid detailid – kes täpselt, millises ulatuses, milliste eranditega – selguvad lõplikult alles seaduse vastuvõtmisel.

Taust on üleeuroopaline: 2025. aasta märtsis vastu võetud ELi käibemaksureform (ViDA) teeb struktureeritud e-arvelduse ja digiaruandluse piiriülestes tehingutes kohustuslikuks 2030. aasta juulist ning lubab liikmesriikidel kehtestada riigisiseseid kohustusi juba varem. Eesti 2027. aasta plaan ongi selle võimaluse kasutamine.

Meie soovitus: ärge ostke midagi paanikast. Küll aga tasub 2027 sihtkuupäeva teadmises teha ära sammud, mis on kasulikud sõltumata sellest, millisel kujul seadus lõpuks vastu võetakse.

Kontrollnimekiri väikeettevõttele

1. **Vaadake e-äriregistrist järele**, kas teie olulisemad kliendid on e-arve vastuvõtjaks registreeritud. Nemad võivad e-arvet nõuda juba täna.
2. **Kui tahate ise e-arveid saada, registreeruge vastuvõtjaks.** Seda saab teha e-äriregistris ise ja see paneb teie tarnijad vaikumisi e-arveid saatma.
3. **Küsige oma raamatupidajalt või tarkvarapakkujalt kaks küsimust:** kas väljastame EN 16931 e-arveid ja – olulisem – millise sisuga? Read, kirjeldused ja viited peavad XML-is olemas olema, mitte ainult PDF-il.
4. **Kontrollige sissetulevat poolt:** kas teie tarkvara impordib e-arved automaatselt ja kui palju jääb ikkagi käsitsi kontrollida?
5. **Jälgige 2027. aasta eelnõu käiku** enne suuremaid investeeringuid – detailid võivad muutuda, suund mitte.

Millal on see süsteemide, mitte raamatupidamise küsimus

Kui arve sünnib ühes süsteemis, kinnitatakse teises ja jõuab raamatupidamisse kolmandas, ei ole e-arve enam raamatupidamise teema. See on andmevoo teema. Sisutühjad XML-id, topeltsisestus ja käsitsi kontroll on peaaegu alati märk sellest, et süsteemide vahel liigub vähem andmeid, kui võiks. See on analüüsi, mitte usu küsimus: mis andmed kus tekivad, kus need kaovad ja mida oleks vaja, et arve liiguks algusest lõpuni ilma inimkäteta.

Sama teema teie ettevõttes? Saatke meile sõnum.

Originaal veebis: <https://mentisec.ee/analyySID/e-arved-eestis/>